

ЧАКАНОТО ВРЕМЕ

Единъ денъ, малко преди Гергьовденъ, като отиваме съ другари на училище, гледаме, предъ портата на Чекрѳовци сѣ се струпали много турци. Тѣ, като никога, сѣ нѣкакъ угрижени, приказватъ тихичко и гледатъ плахо... За какво ли сѣ се събрали тукъ? И защо гледатъ така плахо?... На пазара Рашидовото кафе и то пълно съ турци — замислени, сѣ кломнали глави. А отсреща, предъ конака, сноватъ насамъ-нататъкъ много заптиета. Дошли сѣ, навѣрно, отъ касабата.

Пристигаме въ училището. Въ нашата стая всички ученици, струпани на купъ, неспокойно си шушукатъ. Забелязали сѣ и тѣ, че има нѣщо, нѣщо трѣбва да е станало. Ама какво — никой не знае. А и учителитѣ, ето, доста време вече минава, все не излизатъ отъ учителската стая. Най-после учителъ Симонъ идва при насъ. Той изглежда възбуденъ. И твърде е разсѣянъ. Накарва нѣкой ученикъ да разкаже урока. Безъ да внимава какво той отговаря, вдига другъ, когото сѣщо не слуша. Разпуска ни много рано. И, преди насъ още, и тримата учители бързо поематъ пѣтя нагоре. Следъ тѣхъ на купчини трѣгваме и ние.

Стигнали до моста, гледаме, изъ пѣтя откъмъ Лѣжене се задаватъ редица кола съ були и булета. Около имъ турци. И тѣ сѣ нѣкакъ уплашени и възбудени. Предъ конака още по-голямъ движение — влизатъ и излизатъ турци и заптиета. А по пазара се не вижда никакъвъ българинъ. Хановетѣ и механиктѣ сѣщо праздни...

Настига ни нагоре единъ отъ по-големитѣ ученици. — Зннете ли какво е станало? — Какво, какво? — Въ Коприщица били дошли московци. — Московци ли? — Московци. Зачулъ да го разправя това по-надолу единъ турчинъ, предъ други двама, що ги срещналъ на пѣтя. — Осгаваме като смаяни. Приказваше се, че въ Коприщица нѣщо се готви и нѣщо се чаква, пѣкъ то, вижъ какво било: московци. — Ами да ли са много? — много трѣбва да са! — Затова нашитѣ турци гледатъ така изплашено! — И затова турцитѣ отъ Лѣжене бѣгатъ съ булитѣ си... — По-ниско бе, по-ниско, че я отсреща турчинъ иде! — посбутва го нѣкой. — Като иде, какво, санкимъ... Ала все пакъ, смѣлчаваме се. Турчинътъ

бързо заминава покрай насъ. — Видѣхте ли какъ ни изгледа? — Сякашъ сме му криви нѣщо!... — Криви му са московцитѣ...

Азъ се отбивамъ отъ дружината и трѣгвамъ къмъ нашия вратникъ сѣ разтупкано сърдце. Въ кѣщи мама готви предъ огнището. Като никога и тато е тамъ. Седи край огъня. Види ми се нѣкакъ замисленъ. Следъ обикновения поздравъ не се сдържамъ и: — Знаете ли, — казвамъ възбудено, — знаете ли, че въ Коприщица са дошли московци? — Какво дрънкашъ така, — соннато ме посрѣща тато. — За такива работи не се орати! — А мама тихичко: — Та и ти го чу това, а? — Приказваха го децата на пѣтя... — Това не са приказки за дѣца, — все тѣй соннато ме пресѣче тато. Иди си гледай ватре книгитѣ. Влизамъ въ собата. Тамъ е байко. Нѣщо чете до прозореца. Приклѣквамъ край него. — Знаешъ ли, казвамъ му шепнишкомъ, — че въ Коприщица... — Знамъ, знамъ... — Ама наистина ли са дошли московци? — Може и да е истина, може и да не е. — Мигаръ може да не е истина? Ами защо турцитѣ са толкова изплашени? — Защото въ Коприщица са е дигнало възстание, та турцитѣ са взели възстаницитѣ за московци. — Така ли?...

Пладнето у дома минава мѣлчливо и загрижено. Щомъ се напладнувахме, бърже прескачамъ до Ачови. — Знаешъ ли, че въ Коприщица са дошли московци... — посрѣща ме Ачо съ нездържана възбуденостъ. — Знамъ, знамъ! Само че това не са московци, — казвамъ сѣ важна увѣреностъ. — Московци са! — настоява Ачо. — Тато нали разправя: душанчене ги видѣли на върха на Климашъ. — Не, не са московци, — продължавамъ да твърдя. — Това са биле копришки възстаници. Че въ Коприщица...

— Възстание са е дигнало въ Коприщица! — възвестява Илчо съ свѣтнали очи, който току що иде отъвнъ. — Така ли? — отстъпва Ачо. — Дали и въ Панагюрище са е дигнало възстание, Илчо? — питамъ нетърпеливо. — И тамъ, и тамъ. — Ами у насъ? — И у насъ ще са вдигне. — И у насъ... — И у насъ, разбира се, па и по цѣло българско... — И ще са свърши вече съ турското царство!

Т. Г. Влайковъ

ГОРАТА ЕСЕНЬ

Andante

Ив. Н. Янакиевъ

Кжде сѣ славеятъ и косътъ, кжде сѣ свѣтлитъ зари? — Въ небето облаци се носятъ, задъ було слънцето се крий.

Гората плаче мѣлчливо, тѣжи за миналитѣ дни и губи се въ мѣлитѣ сиви, и чезне въ есенни тѣми...
Ненчо Савовъ

МАГАРЕТО И ПСЕТО

Басня

Магарето и псето били повикани отъ господаря си въ полето. Той ги натоварилъ съ работа. На връщане за дома, псето рекло:

— Марко, ти си за полето, при овцетѣ. Тамъ твоята дума на две нѣма да се чупи. Излѣзе ли отъ нѣкжде звѣръ, съ копитото ще го случишъ. Остави за мене самара, да има за какво да се навѣртаме около господаря.

Магарето, нали е инатъ, рекло: — Искашъ да стана овчаръ, а ти — господаръ. Това нѣма да позволя, макаръ и бея да си навлѣка. Азъ ще взема са-

мара, а ти иди при овчаря.

Рекло псето да се противи, ала магарето му свѣтнало ритникъ. Видѣло се въ чудо псето, склонило.

Минало време... Юрило се псето на воля следъ стадото, влачило магарето самара. Срещнали се на кѣра.

Заядливо рекло псето: — Какво ще кажешъ, Марко? При човѣка се добрува, а при овчаря се слугува.

А магарето кротко отвърнало: — Каквото си самъ направилъ и дяволътъ не може да го развали. Това добре запомни.

Цѣтанъ Михайловъ

Мина Перникъ е едно отъ най-големитѣ богатства на нашата родина. Тамъ се копаятъ най-хубавитѣ каменни въглища,

черното злато на България.

На снимката се вижда откритиятъ рудникъ „Куциянъ“, кждето група миньори работятъ.

НАШИ ПИСАТЕЛИ

Стефанъ Станчевъ

Роденъ е на 7 ноември 1907 година въ гр. Казанлъкъ. Сега живѣе и работи въ гр. Бургасъ, кждето е библиотекаръ при градската библиотека.

Стефанъ Станчевъ е единъ отъ най-талантливитѣ наши поети, които живѣятъ и работятъ въ провинцията. Написалъ е за възрастни: „Поломена стрелка“, „Дружба“, „Тракийски пѣсни“ и „Морякъ“. За малкитѣ и написалъ много стихотворения, печатани въ разни детски вестници и списания. Сътрудникъ е на в. „Славейче“ още отъ първия брой. Редактиралъ е в. „Провинция“, който излизаше въ Бургасъ.

Той е въ числото на дейнитѣ читалищни ратници. Има написани много студии по уредбата на читалищнитѣ библиотеки. Взема живо участие въ работитѣ на Читалищния сѣюзъ.

Безплатната книжка премия

излѣзе отъ печатъ и се разпрати на всички редовни и отчасти абонати и настоятели.

Побързайте съ изплащането на абонамента си, за да получите тази хубава и ценна книжка! Не забравяйте, че крайниятъ срокъ е 15 декемврий т. г.!

Като отмѣствашъ на неприятеля си, ти ставашъ равенъ съ него, но като му простишъ, съ това ще покажешъ, че стоишъ по-горе отъ него.
Беконъ

ПОГРѢШЕНЪ ЖИВОТЪ

Приказка

Малко момче останало сираче и трѣгнало по широкия свѣтъ да си търси щастieto. По пѣтя го застигнаха пѣтници. Единъ се смилилъ надъ него и го взелъ за помощникъ въ търговията. Момчето било умно и послушно. Въ скоро време свикнало съ новия животъ. Било сръчно, пресмѣтало бързо и вѣрно. Така минали много години. То израстнало хубавъ и здравъ мжжъ. — Абрахимъ, — рекълъ му единъ денъ търговецътъ, — много години ти ми бѣше най-вѣренъ помощникъ. Сѣжелавамъ, че трѣбва вече да се разделимъ, но това е необходимо, защото ти порастна вече и трѣбва да започнешъ самостоятелна работа. Ето заплатата ти! Една торбичка злато. Съ здраве да работишъ съ тѣхъ!

Изненаданиятъ прислужникъ цѣлуналъ ръка на търговеца, прибралъ паритѣ и замислилъ какво да прави съ тѣхъ. Мислилъ, мислилъ и най-после закупилъ много декари плодородна земя. Повикалъ майстори, запретналъ и той рѣще и започналъ да работи заедно съ тѣхъ. Скоро издигнали голѣма и хубава кѣща. Повикалъ после земеделски работници, разкроили земята. Една частъ разорали и засѣли, друга засадили съ овощни дръвчета, трета съ лозя, а четвърта, пета — съ други растения.

Скоро нивитѣ се разеленили и житата изкласили. Станали за жътва. Стопанинътъ имъ ходѣлъ винаги съ работниците. Хранѣлъ се съ прѣсна храна — зеленчуци и плодове и винаги се чувствувалъ

бодъръ и здравъ. Доволни били и работниците отъ него, защото се отнасялъ добре съ тѣхъ и добре заплащалъ труда имъ.

Така минали много години. Богатиятъ стопанинъ отъ денъ на денъ забогатявалъ все повече и започналъ да се гордѣе. Не само че престаналъ да работи, ами и не излизалъ вече на полето да нагледва работниците си.

— Богатъ съмъ вече — рекълъ си — не ми трѣбва никаква работа. Тя е за бедняцитѣ, а не за хора като мене. Отъ днесъ ще живѣя като истински богаташъ и ще заповѣдамъ на другитѣ.

Така и направилъ. Лежалъ, търсилъ удоволствия и се хранилъ съ скѣпи гостби. Слуги и слугини му шетали. Тѣ го обличали, тѣ го събличали. А когато пожелаелъ, изведжали го на разходка съ два силни коня.

Така той отвикналъ отъ работа и ходене. Затлъстѣлъ. Отъ постоянно преяждане стомахътъ му станалъ толкова голѣмъ, че не му позволявалъ да се наведе, нито лесно да се движи. Всичкитѣ му мускули затлъстѣли и отслабнали. Отъ прекалено спане, пиянствуване и бездействие мозъкътъ му затѣплѣлъ и станалъ негоденъ за работа. Заторениятъ животъ го направилъ алченъ, мраченъ и сърдитъ. Смѣхътъ не се явявалъ вече на устнитѣ му. Радостта не озарявала лицето му. Започнало всичко да му омръзва, да го дразни и той станалъ грубъ и безсърдеченъ съ работниците и околнитѣ люде.

Разбралъ, че дълго нѣма да живѣе и повикалъ лѣкаръ. — Каквото искашъ, ще ти дамъ — рекълъ му — само ми върни предишната радостъ, бодростъ и свежестъ.

— Не мога да ти помогна — казалъ лѣкарътъ, следъ като го прегледалъ. — Господъ ти е далъ рѣще и крака да ходишъ и работишъ, но ти си ги оставилъ въ бездействие и тѣ сѣ на изсѣхване. Далъ ти е умъ да мислишъ, а ти си го отровилъ съ спиртъ и сѣнь. Далъ ти е стомахъ, който да смѣла храната, но ти си го тѣпкалъ толкова много съ храни, че се е увеличилъ тройно, та е станалъ вече негоденъ за работа.

— И сега ще трѣбва да умра? — прекъсналъ го изплашенъ богаташътъ и се струполилъ на земята.

Лѣкарътъ се навелъ надъ него. Но било вече късно. Абрахимъ билъ трупъ.

— Смъртъ отъ разривъ на сърдцето. Краятъ на всѣки нередовенъ животъ — казалъ той и си отишълъ.

Владимиръ Зеленгоровъ